

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/77/2020
Identifikačné číslo spisu: 2214205692
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2214205692.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: TEDA, a. s. v likvidácii, so sídlom Seberíniho 1765/9, 821 03 Bratislava, IČO: 35 779 012, zastúpeného Mgr. J. E., poverenou zamestnankyňou, proti žalovanej: R. Y., nar. X. S. XXXX, trvale bytom K., zastúpenej JUDr. Evou Skačániovou, advokátkou, so sídlom Korzo Bélu Bartóka 789/3, 929 01 Dunajská Streda, o zaplatenie 11 625,04 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 16Cb/373/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 26. novembra 2019, č. k. 31Cob/117/2018-573, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovanej o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom zo dňa 31. júla 2018, č. k. 16Cb/373/2015-523, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 24. augusta 2018, č. k. 16Cb/373/2015-539, výrokom I. konanie pre späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 19,41 eur s 8,75 %-ným ročným úrokom z omeškania od 27. marca 2013 do zaplatenia zastavil, výrokom II. uložil žalovanej povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi 9 704,88 eur spolu s ročným úrokom z omeškania 8,75 % zo sumy 9 646,06 eur od 20. februára 2015 do zaplatenia a s ročným úrokom z omeškania 8,5 % zo sumy 58,82 eur od 5. septembra 2013 do zaplatenia, výrokom III. žalobu zamietol v časti o zaplatenie 1 900,75 eur s ročným úrokom z omeškania 8,75 % zo sumy 9 762,90 eur od 27. marca 2013 do 19. februára 2015, ročným úrokom z omeškania 8,75 % zo sumy 1 606,87 eur od 27. marca 2013 do zaplatenia a ročným úrokom z omeškania 8,5 % zo sumy 176,84 eur od 5. septembra 2013 do zaplatenia. Výrokom IV. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej vo výške 66,96 %.

2. Žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 11. marca 2014 sa žalobca domáhal voči žalovanej vrátenia finančných prostriedkov, ktoré predstavovali nezaslúženú časť tzv. ziskateľskej provízie a tzv. garantovanej provízie vyplatenú žalovanej na základe zmluvy o sprostredkovaní uzatvorenej medzi stranami dňa 13. marca 2012 (ďalej len „zmluva“). Zmluvou sa žalovaná zaviazala vykonávať pre

žalobcu sprostredkovateľskú činnosť v sektore poistenia. Ziskateľská provízia sa vyplácala zálohovo za žalovanou získaný a žalobcom prijatý poisťný návrh a stala sa zaslúženou v závislosti od druhu poistenia po uplynutí vopred dohodnutého obdobia a za podmienky zaplatenia potrebného počtu mesačných splátok poisťného. Ak ziskateľská provízia nebola zaslúžená, žalovaná bola povinná províziu vrátiť žalobcovi v podobe stornoprovízie. Garantovaná provízia na druhej strane predstavovala pôžičku pre žalovanú a započítavala sa spolu s províziou. Nakoľko poisťné zmluvy, za ktoré žalobca žalovanej priznal ziskateľskú províziu, predčasne zanikli, žalovanej vznikol v období od 13. marca 2012 do 28. februára 2013 dlh vo výške 11 389,18 eur a v období od 1. apríla 2013 do 31. júla 2013 dlh vo výške 235,86 eur, celkovo teda vo výške 11 625,04 eur. Žalovaná napriek výzve žalobcu v podobe vyúčtovaní tento dlh nezaplatila.

3. Žalobca na pojednávaní konanom dňa 24. novembra 2017 vzal žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 19,41 eur spolu s 8,75 %-ným ročným úrokom z omeškania od 27. marca 2013 do zaplatenia. Súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil podľa ust. § 145 ods. 2 C. s. p. Zostávajúca suma požadovaná žalobcom v konaní bola vo výške 11 605,63 eur spolu príslušenstvom.

4. Súd prvej inštancie pri zisťovaní režimu, ktorým sa záväzkový vzťah sporových strán založený zmluvou spravuje, zobral do úvahy postavenie sporových strán (zmluvných strán) ako podnikateľov v zmysle ust. § 2 ods. 2 písm. a/ a b/ Obchodného zákonníka a skonštatoval, že sa ich vzťah spravuje treťou časťou Obchodného zákonníka. Zmluva napriek svojmu názvu a terminológii podľa súdu prvej inštancie nezodpovedala základnému ustanoveniu zmluvy o sprostredkovaní podľa § 642 Obchodného zákonníka. Záväzok žalovanej vykonávať sprostredkovanie v sektore poistenia (čl. 1 ods. 3 zmluvy) predpokladá uzavieranie viacerých obchodov, nie len sprostredkovanie jednej zmluvy, čo je charakteristickou črtou zmluvy o obchodnom zastúpení (§ 654 ods. 1 Obchodného zákonníka). V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na definíciu pojmu „sprostredkovanie“ v čl. 1 ods. 3 prvom bode zmluvy, ktorá zahŕňa uzavieranie „poisťných zmlúv“ v množnom čísle, a tiež nadväzujúci druhý bod tohto odseku, ktorý hovorí v podstate o komplexných službách pri správe poisťného kmeňa. Za túto činnosť prináležala sprostredkovateľovi provízia podľa čl. 4 zmluvy ods. A7. Vzhľadom na takto vymedzený predmet vzájomných práv a povinností strán súd prvej inštancie s prihliadnutím na ust. § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka posúdil zmluvu podľa ust. § 652 Obchodného zákonníka ako zmluvu o obchodnom zastúpení, ktorá bola vzhľadom na dodržanie povinnej písomnej formy (§ 652 ods. 4 Obchodného zákonníka) uzatvorená platne.

5. Žalovaná v konaní namietala aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu, k čomu súd prvej inštancie uviedol, že zmena obchodného mena žalobcu, ani zlúčenie žalobcu s inou spoločnosťou, ktorá sa stala nástupníckou spoločnosťou žalobcu v dôsledku univerzálnej sukcesie podľa ust. § 69 ods. 3 Obchodného zákonníka, nič nemenia na vecnej legitimácii žalobcu.

6. Zo strany žalobcu nedošlo v konaní k spochybneniu, že by sa žalovaná zaslúžila o uzavretie poisťných zmlúv, pretože mu predložila návrhy týchto zmlúv podpísané jednotlivými poisťníkmi, ktoré žalobca najprv akceptoval a poisťníci následne zaplatili prvé poisťné. Týmto mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovanej vznikol v zmysle čl. 4 zmluvy, čl. 5 ods. 2 a Prílohy č. 1 zmluvy, ktorý svojím obsahom zodpovedá ust. § 659 ods. 1 Obchodného zákonníka, nárok na vyplatenie provízií. Vzhľadom na to, že poisťné zmluvy zanikli predčasne, žalobca požadoval od žalovanej vrátenie provízií, pretože sa tieto stali nezaslúženými. Žalobcom uplatnený nárok posúdil súd prvej inštancie ako oprávnený.

7. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že titulom na vrátenie provízií je ručenie žalovanej, ktoré bolo podľa neho dohodnuté v prílohe č. 1 zmluvy. S poukazom na ust. § 658 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zástupca ručí za splnenie povinností treťou osobou, s ktorou navrhol zastúpenému uzavretie obchodu alebo s ktorou v mene zastúpeného uzavrel obchod, len keď sa na to písomne zaviazal a ak dostane za prevzatie záruky osobitnú odmenu a na skutočnosť, že medzi stranami nebola dohodnutá žiadna osobitná odmena, súd prvej inštancie uzavrel, že ručenie nemohlo byť platne založené.

8. Nárok žalobcu súd prvej inštalcie považoval za potrebné posúdiť z hľadiska čl. 4 ods. A6, Prílohy č. 1 a Prílohy č. 1.2 zmluvy a ustanovení Obchodného zákonníka. Súd prvej inštalcie posudzoval súlad týchto ustanovení zmluvy a jej príloh s ust. § 662 Obchodného zákonníka, ktoré má podľa názoru súdu prvej inštalcie kogentný charakter. V súvislosti s výkladom ust. § 662 Obchodného zákonníka súd prvej inštalcie poukázal na výklad poskytnutý Súdny dvorom EÚ v rozsudku zo dňa 17. mája 2017, Ergo Poist'ovňa v. Alžbeta Barlíková (C-48/16, EU:C:2017:377) (ďalej ako „rozhodnutie SD EÚ“). Z rozhodnutia SD EÚ vyplýva, že ust. § 662 ods. 1 Obchodného zákonníka zodpovedajúce článku 11 ods. 1 prvej zarážke smernice 86/653/EHS sa vzťahuje nielen na prípady úplnej nerealizácie zmluvy uzatvorenej medzi zastúpeným a treťou osobou, ale tiež na prípady čiastočnej nerealizácie tejto zmluvy, teda že sa nedosiahne predpokladaný objem obchodov alebo že táto zmluva nebude trvať predpokladaný čas. Nakoľko ust. § 662 ods. 1 a ods. 3 zodpovedajú článku 11 ods. 2 a 3 smernice 86/653/EHS, v rámci rozhodnutia SD EÚ došlo k poskytnutiu výkladu ustanovenia zmluvy o obchodnom zastúpení, podľa ktorého je zástupca povinný vrátiť pomernú časť svojej provízie v prípade čiastočnej nerealizácie zmluvy uzavretej medzi zastúpeným a treťou osobou, ktoré nie je „odchýlením v neprospech obchodného zástupcu“ v zmysle článku 11 ods. 3 tejto smernice, pokiaľ časť provízie, ktorá sa musí vrátiť, je primeraná rozsahu nerealizovanej zmluvy a pod podmienkou, že nerealizácia tejto zmluvy nie je dôsledkom okolností, ktoré sú pripísateľné zastúpenému.

9. Súd prvej inštalcie sa ďalej zaoberal výkladom pojmu „obchod“, ktorý v danom prípade predstavuje uzatvorenie poistnej zmluvy, pričom pod uskutočnením obchodu je potrebné rozumieť existenciu (trvanie) nároku poisťovateľa na plnenie poistnej zmluvy. Uskutočňovanie obchodu totiž nemôže pokrývať len obdobie faktického plnenia poistnej zmluvy zo strany poisťníka. Počas trvania poistnej zmluvy s mesačnými poistnými obdobiami totiž poisťovateľovi vzniká pravidelne nárok na poistné podľa § 796 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tento nárok mu nezaniká ani v prípade, že poisťník prestane plniť. Nárok poisťovateľovi patrí v zmysle § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka až do zániku poistnej zmluvy. Poisťovateľ má teda právo vymáhať poistné od poisťníka, aj keď tento prestal poistné platiť. Kým mu toto právo svedčí, je nepochybné, že má vo svojej moci, ako sa obchod (poistenie) bude ďalej vyvíjať. Má teda priamy vplyv na to, aby sa obchod naďalej uskutočňoval, a to až do okamihu zániku poistenia, pokiaľ tomu nebránia objektívne okolnosti (napr. insolventnosť dlžníka). So zreteľom na znenie čl. 6 ods. 3 zmluvy, podľa ktorého „Nezaplatené poistné je oprávnený vymáhať len Poisťovateľ“, súd prvej inštalcie zdôraznil, že nemôže byť na ťarchu obchodného zástupcu (žalovanej), ak poisťovateľ (žalobca) poistné nevymáha. V tejto súvislosti súd prvej inštalcie uzavrel, že zastúpený nesie zodpovednosť za neuskutočnenie obchodu za obdobie od okamihu, v ktorom poisťník prestal zmluvu (obchod) plniť, až do zániku zmluvy (neuskutočnenia obchodu).

10. Ďalej súd prvej inštalcie v odôvodnení rozsudku uviedol, že k úplnému uskutočneniu obchodu dôjde vtedy, keď sa provízia stane zaslúženou, a to v prípade životného poistenia po uplynutí 5 rokov trvania poistnej zmluvy a pri úrazovom poistení po jednom roku trvania poistnej zmluvy. Čiastočné uskutočnenie obchodu kvalifikoval súd prvej inštalcie dovedy, kým má poisťovňa právo poistné vymáhať, ibaže by tomu bránili objektívne okolnosti. Obchod sa definitívne prestane uskutočňovať najneskôr k okamihu zániku poistnej zmluvy. Vo zvyšnom rozsahu už pôjde podľa okolností daného prípadu o (čiastočné) neuskutočnenie obchodu, či terminológiou SD EÚ o (čiastočnú) nerealizáciu obchodu.

11. Súlad čl. 4 ods. A5 druhá zarážka zmluvy s ust. § 662 ods. 1 Obchodného zákonníka súd prvej inštalcie konštatoval len v rozsahu, v akom zakladá nárok žalobcu na vrátenie takej časti provízie, ktorá je primeraná rozsahu neuskutočneného obchodu. Neplatnosť tohto ustanovenia zmluvy súd prvej inštalcie zistil pre jeho rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka v časti, v ktorej nepriznáva žalovanej žiadnu províziu, ak poistné bolo zaplatené len za menej ako tri mesiace. Z rovnakého dôvodu bolo podľa súdu prvej inštalcie neplatné aj ustanovenie Prílohy č. 1.2 zmluvy, podľa ktorého je žalovaná povinná vrátiť plnú výšku provízie v prípade storna poistnej zmluvy úrazového poistenia počas prvého roku trvania poistenia. Takéto pravidlo vôbec nezohľadňuje obdobie uskutočňovania obchodu, takže neumožňuje pomerný výpočet provízie obchodného zástupcu. Rovnako vyhodnotil súd prvej inštalcie ako neplatné ustanovenie zmluvy obsiahnuté v čl. 4 ods. 4, podľa ktorého

sa zúčtovanie provízie „považuje za schválené, ak Sprostredkovateľ nevznesie do dvoch týždňov od poukázania provízie na jeho účet proti nej písomnú námietku“, pretože zakladá ďalší dôvod zániku nároku obchodného zástupcu na províziu a je celkom zjavne v jeho neprospech, tzn. v rozpore s ust. § 662 ods. 3 Obchodného zákonníka.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie pri posudzovaní nárokov žalobcu vychádzal z pravidiel zakotvených v ust. § 662 Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie nemal v konaní za preukázané, že za okolností, ktoré viedli k neuskutočneniu obchodu, zodpovedá žalobca, preto ustálil, že žalovaná je povinná vrátiť provízie podľa ust. § 662 ods. 2 Obchodného zákonníka. Zároveň súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaná má nárok na províziu v rozsahu primeranom čiastočnému uskutočneniu obchodu, teda v danom prípade za obdobie od začiatku poistenia do jeho zániku, pretože žalobca nepreukázal, že by plnenia z poistných zmlúv nemohol vymáhať. Nakoľko žalobca v konaní tvrdil, že všetky poistné zmluvy zanikli pre nezaplatenie poistného až v roku 2013, žalovanej podľa súdu prvej inštancie prináleží provízia aj za ďalšie mesiace trvania poistných zmlúv, tzn. nielen za čas, kým bolo poistné zaplatené.

13. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca najprv žalovanej vyplatil zálohovo získateľské provízie, ale neskôr v súlade s ustanoveniami zmluvy o spätnom zúčtovaní stornoprovízií a využitím inštitútu stornorezervy si istú časť provízií ponechal ako stornorezervu a vyúčtoval žalovanej aj stornoprovízie. Keďže žalobca nesprávne posúdil nároky žalovanej, súd prvej inštancie skonštatoval, že ani jeho vyúčtovania nie sú správne.

14. Žalobcom uplatnený nárok okrem iného zahŕňal aj nárok na zaplatenie tzv. garantovanej provízie (500,- eur), ktorú si podľa čl. 4 ods. 2 zmluvy započítaval postupne s nárokom žalovanej vo vyúčtovaniach od mája do júla 2012. Z Prílohy č. 1 zmluvy, časť s názvom „Štartovací balík a garantovaná provízia“, písm. b/, súd prvej inštancie zistil, že sa malo jednať o pôžičku pre žalovanú. Súd prvej inštancie zdôraznil, že zmluva o pôžičke (§ 657 a nasl. Občianskeho zákonníka) je reálnym kontraktom, na ktorej vznik sa vyžaduje poskytnutie plnenia, teda v prípade pôžičky peňazí je predpokladom prenechanie práve týchto peňazí (§ 657 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by žalobca žalovanej reálne poskytol nejaké peniaze, ktorú skutočnosť v konaní ani netvrdil, súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva o pôžičke nevznikla, a preto žalobcovi nemohol vzniknúť ani nárok vrátenie pôžičky (rozsudok NS SR, sp. zn. 5Cdo/238/2010). Pre prípad, že žalobca vykonal započítanie z tohto titulu, súd prvej inštancie zdôraznil, že tým došlo k započítaniu neexistujúcej pohľadávky. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie posúdil žalobu v tejto časti ako neopodstatnenú.

15. V závere rozsudku súd prvej inštancie zhrnul, že celkový dlh žalovanej predstavuje sumu vo výške 9 704,88 eur, a preto je žaloba v tejto časti dôvodná. Súd prvej inštancie z uvedeného dôvodu žalovanú zaviazal na zaplatenie tejto sumy žalobcovi, a to vzhľadom na výšku priznanej sumy a postavenie žalovanej ako fyzickej osoby s paričnou lehotou 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II). Vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol (výrok III).

16. S prihliadnutím ku skutočnosti, že sa žalovaná s plnením dlhu dostala do omeškania, súd prvej inštancie konštatoval vznik povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania v zmysle ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na to, že splatnosť dlhu, ani úrok z omeškania neboli medzi stranami dohodnuté, žalobca žiadal, aby mu súd prvej inštancie priznal úrok z omeškania vo výške 8,75 %, resp. 8,5 % ročne, teda v súlade s ust. § 369 ods. 2 Obchodného zákonníka v spojení s ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. , a to v závislosti odo dňa doručenia výzvy na zaplatenie dlhu a úrokovej sadzby ECB platnej k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka omeškania. Žalobca zaslal žalovanej dve výzvy na zaplatenie. V liste doručenom žalovanej dňa 20. augusta 2013 žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlhu vo výške 235,86 eur, ktorý vznikol v súvislosti so zmluvami č. 196 273 a 196 275, a to do 15 dní od doručenia výzvy, teda do 4. septembra 2013. Súd prvej inštancie uviedol, že od nasledujúceho dňa, tzn. 5. septembra 2013, vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania, avšak len zo sumy 58,82 eur (253,86 - 176,84), pretože vo zvyšku

sa výzva týkala provízií, ktoré žalovaná nebola povinná vrátiť, teda bola nedôvodná. Druhú výzvu na zaplatenie dlhu zo dňa 6. marca 2013, ktorá sa týkala všetkých ostatných poisťných zmlúv, možno považovať za doručení žalovanej až dňom doručenia žaloby (4. februára 2015), pretože žalobca iný okamih doručenia nepreukázal. Lehota 15 dní od doručenia výzvy potom žalovanej uplynula dňa 19. februára 2015 a od nasledujúceho dňa bola povinná zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania, avšak len zo sumy 9 646,06 eur (9.704,88 - 58,82), pretože vo zvyšku sa výzva týkala provízií, ktoré žalovaná nebola povinná vrátiť, v dôsledku čoho bola rovnako v tejto časti nedôvodná. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobcovi priznal úrok z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku II. a vo zvyšnej časti žalobu zamietol výrokom III.

17. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania výrokom IV podľa pomeru úspechu strán sporu v konaní (83,48 % : 16,52 %) podľa ust. § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcovi ako úspešnej strane súd priznal podľa ust. § 255 ods. 1 C. s. p. voči žalovanej nárok na náhradu 66,96 % trov konania.

18. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, na odvolanie žalovanej, napadnutým rozsudkom zo dňa 26. novembra 2019, č. k. 31Cob/117/2018-573, rozhodol výrokom I., že odvolanie žalovanej proti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 31. júla 2018, č. k. 16Cb/373/2015-523, odmietol, výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 31. júla 2018, č. k. 16Cb/373/2015-523 v spojení s opravným uznesením zo dňa 24. augusta 2018, č. k. 16Cb/373/2015-539, v odvolaní napadnutej časti výrokov I., II. a IV. potvrdil s tým, že žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

19. Odvolací súd zdôraznil v súvislosti s odvolaním žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku III., že právo podať odvolanie má len strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Nakoľko výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie sa týkal čiastočného zamietnutia žaloby, tak odvolací súd uviedol, že týmto výrokom bolo rozhodnuté výlučne v neprospech žalobcu. Žalovaná preto súdu nebola oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorým bola žaloba čiastočne zamietnutá, v dôsledku čoho odvolací súd odvolanie žalovanej v tejto časti podľa ust. § 386 písm. b/ C. s. p. odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

20. Odvolací súd skonštatoval, že odvolanie žalovanej proti výrokom I., II. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie nie je dôvodné. Preskúmaním rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej spore, výsledky vykonaného dokazovania a uviedol právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný spor, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Zistenia súdu prvej inštancie majú podľa odvolacieho súdu vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.

21. K zistenému skutkovému stavu súdom prvej inštancie odvolací súd uviedol, že dokazovanie bolo vykonané súdom prvej inštancie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci. Výsledky dokazovania súd prvej inštancie správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku. Z pohľadu logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo podľa odvolacieho súdu možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť závažné nedostatky. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby sporová strana bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

22. Odvolanie žalovanej odvolací súd vyhodnotil len ako zopakovanie právnej argumentácie použitej v

konaní pred súdom prvej inštancie. Nakoľko žalovaná neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré neboli predmetom posúdenia súdom prvej inštancie, všetky ňou produkované tvrdenia, ktorými argumentovala v odvolacom konaní boli známe už v konaní pred súdom prvej inštancie a ani žiadnym iným spôsobom nevyvrátila právne názory súdu prvej inštancie, z ktorého dôvodu považoval odvolací súd odvolanie za nedôvodné.

23. Žalovaná v rámci odvolania uviedla odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C. s. p., ktorých naplnenie odvolací súd nezistil. Odvolací súd zdôraznil, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti, a to v súlade s ust. § 191 C. s. p. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku opísal, z ktorých dôkazných prostriedkov dospel k jednotlivým skutkovým zisteniam. Skutkové zistenia urobené podľa odvolacieho súdu neodporujú obsahu listín založených v spise, ani obsahu výpovedí strán a svedkov tak, ako sú zachytené v zápisniciach o pojednávaní a zvukových záznamov z pojednávaní. Samotné hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie podľa odvolacieho súdu zodpovedá pravidlám formálnej logiky a všeobecným skúsenostiam. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd odvoláciu námietku, že súd prvej inštancie nehodnotil dôkazy v súlade s ust. § 191 C. s. p. posúdil ako neopodstatnenú.

24. Námietku žalovanej týkajúcu sa pamäte súdu prvej inštancie na výpovede jednotlivých svedkov vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnenú, a to s poukazom na obsah zápisnice z pojednávania, kde sú jednotlivé výpovede zapísané, a rovnako aj na obsah zvukového záznamu z pojednávania, na ktorom boli svedkovia vypočutí, ktoré tvoria súčasť súdneho spisu.

25. Ďalej žalovaná argumentovala, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď si nesprávne osvojil závery z rozhodnutia SD EÚ v spojení so smernicou č. 86/653/EHS, v ktorom konaní pred SD EÚ nebolo potrebné preukazovať, že nerealizácia poisťných zmlúv nie je dôsledkom okolností, ktoré sú pripísateľné zastúpenému. Odvolací súd bol toho názoru, že si žalovaná nesprávne vysvetlila uvedené rozhodnutie SD EÚ. V tejto súvislosti odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že dôkazné bremeno bolo na žalovanej, aby preukázala, že nerealizácia daných poisťných zmlúv je pripísateľná žalobcovi, ktoré dôkazné bremeno žalovaná neunesla. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo a ani nebolo preukázané, že za okolnosti, ktoré viedli k uskutočneniu (pravdepodobne mal odvolací súd na mysli „k ukončeniu“) obchodu zodpovedá žalobca, a preto vznikla žalovanej povinnosť vrátiť provízie podľa ust. § 662 ods. 2 Obchodného zákonníka. Odvolací súd upozornil, že výpovedami svedkov, ktoré navrhla žalovaná, nebolo preukázané, že za okolnosti, ktoré viedli k neuskutočneniu obchodu, zodpovedá žalobca. Žalovaná v rámci svojej obrany namietala, že svedkovia nepotvrdili, že by nerealizáciu obchodov zapríčinila žalovaná, avšak odvolací súd zdôraznil, že uvedené nebolo dôvodom, prečo súd žalobe čiastočne vyhovel. Podstatné bolo, že svedkovia nepreukázali, že by nerealizácia zmlúv bola zapríčinená žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom - poisťovňou.

26. Vzhľadom na to, že žalovaná odvolaním nespochybnila rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, ktorou konanie zastavil, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zastavujúcej časti ako vecne správny potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 C. s. p.

27. K žalovanej namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd zdôraznil, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že podľa jeho názoru napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie splnil kritériá pre dostatočné odôvodnenie.

28. V závere odvolací súd zhrnul, že odvolacie dôvody, na ktoré poukazovala žalovaná boli v celom rozsahu neopodstatnené, na základe čoho odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil, vrátane závislého výroku o trovách konania, keď žalovaná v odvolaní ani žiadnym spôsobom nespochybnila rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania. Odvolacie námietky žalovanej rovnako podľa odvolacieho súdu nemali vplyv na vecnú správnosť

rozsudku súdu prvej inštancie a neboli spôsobilé prívodiť jeho zmenu. S prihliadnutím k tomu, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný v rozsahu 100 %, odvolací súd žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

29. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

30. V rámci podaného dovolania dovolateľka argumentovala tým, že so žalobcom uzavrela zmluvu o sprostredkovaní, a nie zmluvu o obchodnom zastúpení, ako nesprávne právne posúdili konajúce sudy. Dovolateľka vyjadrila nesúhlas s týmto právnym posúdením zmluvy a poukázala pritom na predmet zmluvy, ktorý spočíval v sprostredkovaní uzavretia poistnej zmluvy s klientom (tret'ou osobou) a ďalších činností smerujúcich k uzavretiu poistnej zmluvy. V rámci sprostredkovania poistenia dovolateľka upozornila, že bola povinná poskytovať klientovi odbornú pomoc, informácie, odporúčania na uzavretie, zmeny a ukončenia zmluvy, ako aj poskytovať spoluprácu pri vybavovaní nárokov klientov. V zmluve bolo zakotvené aj osobitné plnomocenstvo, na základe ktorého bola žalovaná splnomocnená aj na uzatváranie a podpisovanie poistných zmlúv. Podstatu záväzku vyplývajúceho zo zmluvy dovolateľka vyhodnotila ako vyhľadávanie zmluvných partnerov a obstarávanie zmlúv (obchodov) pre žalobcu. Podľa názoru dovolateľky zo znenia ust. § 642 Obchodného zákonníka nevyplýva, že pri sprostredkovaní nemôže ísť o obstaranie viacerých obchodov. Súhlas dovolateľka vyjadrila s tým, že podstatným znakom zmluvy o obchodnom zastúpení je jej dlhodobé trvanie, avšak zmluva medzi žalobcom a žalovanou trvala cca 1 rok, ktorá skutočnosť nezodpovedá predpokladu, resp. podmienke, dlhodobosti.

31. Odlišnosť medzi sprostredkovateľskou zmluvou a zmluvou o obchodnom zastúpení dovolateľka videla v úprave nároku na províziu. Dovolateľka poukázala na ust. § 644 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sprostredkovateľovi vzniká nárok na províziu, ak je uzavretá zmluva, ktorá je predmetom sprostredkovania, resp. v zmysle ust. § 645 Obchodného zákonníka, ak je dohodnutá povinnosť pre sprostredkovateľa tým, že je pre vznik nároku na províziu postačujúce zaobstaranie príležitosti uzatvoriť s tretou osobou zmluvu s určitým obsahom, vzniká sprostredkovateľovi nárok na províziu už zaobstaraním tejto príležitosti. Ust. § 646 Obchodného zákonníka rieši nárok na províziu v prípade splnenia záväzku tretej osoby zo sprostredkúvanej zmluvy. Sprostredkovateľovi vzniká nárok takisto aj v prípade, keď záväzok tretej osoby sa oddialil z dôvodov, za ktoré zodpovedá záujemca. Ak je základom pre určenie výšky provízie rozsah splneného záväzku tretej osoby, započítava do tohto základu aj plnenie neuskutočnené z dôvodov, za ktoré zodpovedá záujemca.

32. Kvalifikovanie zmluvy ako zmluvy o obchodnom zastúpení bez náležitého a právne relevantného posúdenia malo podľa dovolateľky za následok neadekvátnu aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o obchodnom zastúpení. Dovolateľka v dovolaní rovnako spochybnila platnosť zmluvy z dôvodu neurčitosti a nezrozumiteľnosti, ktorá skutočnosť by mala za následok nesprávnosť a nezákonnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Okrem iného dovolateľka argumentovala aj tým, že sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí podrobnejšie nezaoberal a neodpovedal na odvolacie námietky žalovanej, ktorými namietla skutkové závery súdu prvej inštancie s tým, že tieto nezodpovedajú výsledku dokazovania, a nie sú v súlade s právnym posúdením veci.

33. Pre prípad, že by odvolací súd ako správne vyhodnotil posúdenie zmluvy konajúcimi súdmi ako zmluvy o obchodnom zastúpení, dovolateľka namietla nesprávnu aplikáciu smernice č. 86/653/EHS a ust. § 662 ods. 2 Obchodného zákonníka. Dovolateľka rovnako ako súd prvej inštancie poukázala na rozhodnutie SD EÚ, konkrétne na výklad pojmu „okolnosti, ktoré sú pričítateľné zastúpenému“. Dôraz dovolateľka kládla na to, že do uvedeného pojmu nespádajú len právne dôvody, ktoré bezprostredne viedli k ukončeniu zmluvy, ale všetky právne a skutkové okolnosti, ktoré sú pripísateľné zastúpenému, a

ktoré zapríčinili nerealizáciu zmluvy. SD EÚ v uvedenom rozhodnutí skonštatoval, že je úlohou vnútroštátneho súdu, aby zohľadnil všetky právne i skutkové okolnosti v danej veci a to nad rámec samotného neplnenia povinnosti zo strany poisťníkov zaplatiť poisťné vzťahujúce sa na uzavretú poisťnú zmluvu. Podľa dovolateľky si túto úlohu súd prvej inštancie v konaní nesplnil a odvolací súd sa s týmto právnym záverom stotožnil.

34. Dovolateľka trvala na tom, že v 14 prípadoch ňou uzavretých poisťných zmlúv poistení dali výpoveď z dôvodu prebiehajúceho procesu zlúčenia na strane žalobcu, o ktorom poistení neboli informovaní, čo malo za následok vznik pochybností o spoľahlivosti a solventnosti žalobcu (poisťovne). Ďalším dôvodom bola aj jazyková bariéra medzi poistenými, ktorí neovládali slovenský jazyk pri telefonických kontaktoch so žalobcom. Uvedené konajúce súdy pri formovaní svojich rozhodnutí podľa dovolateľky nezobrali do úvahy, ako ani náladu, mimiku, očný kontakt pri výsluchu jednotlivých svedkov na pojednávaní. Na základe uvedeného dovolateľka bola toho názoru, že dôvody na ukončenie poisťných zmlúv, resp. ich nerealizáciu, sú právne aj skutkovo pričítateľné žalobcovi.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka sformulovala otázku týkajúcu sa rozsahu a kvality posúdenia právnych i skutkových dôvodov, bezprostredne vedúcich k ukončeniu zmluvy vo svetle posúdenia pripísania ich žalobcovi (zastúpenému) z dôvodov zistených príčin nerealizácie zmluvy, (čo je vždy úlohou vnútroštátneho súdu), ako to vyložil Súdny dvor EÚ s poukazom na Smernicu Rady 86/653 EHS z 18.12.1986, ktorá nebola riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

36. V závere dovolateľka navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dovolaní dovolateľka súčasne navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými mali byť jej osobné pomery (vek a sociálne pomery) a dĺžka konania.

37. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca s tým, že konajúce súdy predmetnú vec správne právne posúdili, a to na základe správneho vykonania a vyhodnotenia dôkazov, ktoré hodnotili jednotlivito a aj vo vzájomnej súvislosti, pričom oba súdy dospeli k správne a spravodlivému rozhodnutiu v súlade so zákonmi a príslušnými právnymi normami. Rozhodnutie odvolacieho súdu a rovnako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo podľa žalobcu vecne a právne správne s riadnym odôvodnením. Dovolanie žalovanej považoval žalobca za nedôvodné a účelové. Žalobca navrhol nepripustiť návrh žalovanej na odklad vykonateľnosti a dovolanie žalovanej zamietnuť.

38. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, že trvá na podanom dovolaní v celom rozsahu. V rámci tohto vyjadrenia dovolateľka spochybnila poverenie žalobcu na jeho zastupovanie v odvolacom (pravdepodobne v dovolacom) konaní. Ďalej uviedla, že pohľadávka, ktorá je predmetom konania bola žalobcom postúpená na spoločnosť INTERCASH s.r.o., IČO: 35 747 480.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“), [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas žalovaná zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovanej treba odmietnuť, pretože dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 C. s. p.

40. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

41. Podľa ust. § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho

súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

42. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

43. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už res iudicata, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

44. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore dovolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, ako má dovolateľ svoje dovolanie odôvodniť.

45. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

46. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (ust. § 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj ust. § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 421 C. s. p. v spojení s ust. § 432 ods. 1 a 2 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

47. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

48. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C. s. p.; neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil; neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu rozhodované rozdielne; nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, prípadne tú-ktorú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolací súd ešte neriešil; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie alebo odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje

dovolatel'a), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať, či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

49. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 C. s. p.). Žalovaná prípustnosť dovolania opierała o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., avšak spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 C. s. p. dovolací dôvod nevymedzila tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

50. Predpokladom prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a vôbec toho, aby sa dovolací súd mohol zaoberať tým, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, je naformulovanie otázky, ktorú dovolací súd posúdi ako otázku predbežnú a v prípade, že dospeje k záveru o prípustnosti dovolania, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu meritórne preskúma.

51. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

52. Z podaného dovolania je zrejmé, že žalovaná položila dovolaciemu súdu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. otázku týkajúcu sa nesprávneho posúdenia zmluvy (zmluvy o sprostredkovaní) uzavretej medzi sporovými stranami konajúcimi súdmi ako zmluvy o obchodnom zastúpení s tým, že podľa jej názoru zo znenia ust. § 642 Obchodného zákonníka nevyplýva, že pri sprostredkovaní nemôže ísť o obstaranie viacerých obchodov. Kvalifikovanie zmluvy ako zmluvy o obchodnom zastúpení bez náležitého a právne relevantného posúdenia malo podľa dovolaateľky za následok neadekvátnu aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o obchodnom zastúpení zo strany konajúcich súdov.

53. Podľa ust. § 149 C. s. p., prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

54. Podľa ust. § 435 C. s. p., v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

55. Pozornosti dovolacieho súdu neuniklo, že žalovaná v rámci podaného odvolania nenamietala súdom prvej inštancie konštatovaný záver, ktorým bola zmluva uzavretá medzi sporovými stranami vyhodnotená ako zmluva o obchodnom zastúpení. Z uvedeného dôvodu dovolací súd uvádza, že

uvedená argumentácia dovolateľky predstavuje novotu podľa ust. § 435 C. s. p., ktorú v dovolaní nemožno uplatňovať, z ktorého dôvodu na túto argumentáciu dovolací súd neprihliadal.

56. Napriek vyššie uvedenému považoval dovolací súd, v súvislosti dovolateľkou položenou prvou otázkou, za potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. marca 2019, sp. zn. 3Cdo/27, 28/2019, publikovaného ZSP 31/2019, z ktorého vyplýva, že „pokiaľ súd na základe výsledkov dokazovania vykonaného listinným dôkazom zisťuje obsah právneho úkonu, oboznamuje sa s tým, čo a ako je v právnom úkone vyjadrené a v spojitosti s tým posudzuje určitosť a zrozumiteľnosť vyjadrenia vôle zmluvných strán, sú výsledkom tohto zisťovania skutkové závery.“ Na podporu uvedeného názoru dovolací súd upriamil pozornosť na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. februára 2018, sp. zn. 1Obdo/47/2017, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „výklad zmluvy, zmluvnými (sporovými) stranami dojednaných pojmov, predstavoval zisťovanie obsahu zmluvy ako súčasť skutkového stavu veci.“ Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľka namieta nesprávne skutkové zistenia všeobecných súdov, a nie nesprávne právne posúdenie.

57. Ďalšia otázka, ktorú dovolateľka v rámci svojho dovolania položila, sa týkala výkladu pojmu „okolnosti, ktoré sú pričítateľné zastúpenému“ a ktoré zapríčinili nerealizáciu zmluvy, pri ktorom sa konajúce súdy podľa žalovanej dopustili nesprávnej aplikácie smernice č. 86/653/EHS a ust. § 662 ods. 2 Obchodného zákonníka. Žalovaná argumentovala, že súdy nezohľadnili všetky právne a skutkové okolnosti v danej veci (proces zlúčenia na strane žalobcu, ktorý mal za následok vznik pochybností poistených o spoľahlivosti a solventnosti žalobcu, jazykovú bariéru medzi poistenými a žalobcom, ako aj náladu, mimiku a očný kontakt pri výsluchu jednotlivých svedkov), pretože v opačnom prípade by dospeli k záveru, že dôvody na ukončenie poistných zmlúv, resp. ich nerealizáciu, sú právne, aj skutkovo pričítateľné žalobcovi. Aj v prípade druhej dovolateľkou nastolenej otázky, dovolací súd zastáva názor, že sa týka nesprávneho skutkového zistenia, a preto sa jedná o skutkovú otázku.

58. Za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ust. § 432 ods. 1 a 2 C. s. p. podľa dovolacieho súdu nemožno považovať argumenty žalovanej v dovolaní, z ktorých je zrejmá v zásade len jej nespokojnosť s vyvedením iných skutkových zistení a záverov než ňou predkladaných v konaní pred súdom prvej inštancie, resp. v odvolacom konaní.

59. Nesprávne právne posúdenie pritom môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Ak bude dovolateľ tvrdiť, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nesmeruje proti právnomu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam.

60. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

61. Otázky nastolené dovolateľkou sú tak zamerané výlučne na skutkový stav a osobitosti prejednávanej veci (kvalifikácia zmluvy ako zmluvy o obchodnom zastúpení a ktoré dôvody na ukončenie poistných zmlúv, resp. ich nerealizáciu, sú vzhľadom na výpovede svedkov vypočutých v konaní právne aj skutkovo pričítateľné zastúpenému). Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že položené otázky - tak, ako sú sformulované a vyplývajú z obsahu dovolania žalovanej - nepredstavujú právne otázky zamerané na interpretáciu alebo aplikáciu konkrétneho zákonného ustanovenia, ktorá je predpokladaná v

ust. § 421 ods. 1 C. s. p. spôsobom zafinovaným judikatúrou najvyššieho súdu (napr. v uznesení sp. zn. 3Cdo/158/2017), ale jedná sa o skutkové otázky, ktoré dovolací súd nie je oprávnený riešiť.

62. Keďže pristúpiť k dovolaciemu prieskumu je dovolací súd oprávnený len v prípade zákonom predpokladaného riadneho vymedzenia dovolacích dôvodov, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd uzatvára, že dovolanie podané žalovanou nenapĺňa kvalitatívne požiadavky kladené zákonom na dovolanie v časti vymedzenia dovolacích dôvodov, ktorých garanciou splnenia má byť povinné právne zastúpenie dovolateľa.

63. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej neobsahuje vyššie uvedené zákonné vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., a preto dovolací súd dovolanie žalovanej proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania.

64. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 262 ods. 2 C. s. p.).

65. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.